

ZACHODNIOPOMORSKI MAGAZYN *Rolniczy*

Nr 132
lipiec/sierpień 2018
ISSN 1734-6657

Cena 3,00 zł

ZACHODNIOPOMORSKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO W BARZKOWICACH

Dobrostan koni

Inwestycje

w modernizację gospodarstw

Komu premie

dla młodych rolników?

LATO
W
OGRODZIE

Przejazd pojazdem nienormatywnym

Razem zadbajmy o czystą wodę

Jest inicjatywa, która pozwala na budowę koalicji mającej prosty cel: nie zanieczyszczajmy wody, z której sami korzystamy. Rolnicy odgrywają w niej kluczową rolę.

ANNA KUCZYŃSKA I MARZENA NOWAKOWSKA, PIG-PIB

Mechanizm współpracy wszystkich podmiotów mających wpływ na rozwiązywanie wspólnych problemów nazwany został Multi Actors Approach. Choć nie ma on łatwego i prostego tłumaczenia, warto się z nim zapoznać, gdyż został zastosowany w zlewni rzeki Gowienica Miedwiańska. Gowienica przecina tereny intensywnie użytkowane przez rolników, a kończy bieg w jeziorze Miedwie – podstawowym źródle wody pitnej dla Szczecina.

Od 2017 r. w powiecie pyrzyckim i stargardzkim realizowany jest projekt Waterprotect, który ma na celu poprawę jakości wód w zlewni rzeki. W szczególności chodzi o zmniejszenie zawartości azotanów w wodach rzeki Gowienica oraz w wodach podziemnych opisywane było w poprzednich numerach *Zachodniopomorskiego Magazynu Rolniczego*. Jego główną genezą są punktowe i rozproszone źródła zanieczyszczeń związane z nadmiernym nawożeniem pól nawozami mineralnymi i organicznymi (gnojowica) oraz wciąż nieuporządkowana gospodarka komunalna. To wszystko ma wpływ nie tylko na jakość wody trafiającej do jeziora Miedwie, ale także na jakość wód podziemnych, z których korzystają na co dzień także sami rolnicy w swoich gospodarstwach.

Kim jest interesariusz?

Multi Actors Approach to nowa metodyka realizacji takich działań jak Waterprotect, oparta na współpracy wielu interesariuszy. Kim mogą oni być? To zarówno jedna osoba, jak i społeczność, instytucja, organizacja bądź też podmioty, które działają

doświadczeń i wiedzy interesariuszy w celu wypracowania nowych rozwiązań opartych na kompromisie różnych stron.

Poglądów, opinii i doświadczeń zwykle bywa wiele. Naukowcy, rolnicy, urzędnicy posiadają zróżnicowany zakres wiedzy na poziomie akademickim i praktycznym, jak i formalnym. Multi Actors Approach zakłada po prostu wymianę tej wiedzy podczas spotkań indywidualnych i warsztatów.

Badanie jakości próbek wody podczas XXX Targów Aggro Pomerania w Barzkowicach w 2017 r.

Spotkanie z interesariuszami projektu Waterprotect

w określonej przestrzeni i mają wpływ na podejmowane w tej przestrzeni decyzje dotyczące jej funkcjonowania. Mówiąc krócej, każdy, kto w jakiś sposób uczestniczy w kreowaniu problemu lub może wpłynąć na jego rozwiązanie lub też odczuwa potrzebę wypowiedzenia swoich racji.

Multi Actors Approach to proces otwarty. Interesariusze mogą się w niego zaangażować, ale mogą też go opuścić w każdym momencie. Jest to bowiem proces dobrowolny, oparty na komunikacji, wypowiedaniu swoich racji, ale bez zobowiązań. Ideą projektu jest stworzenie warunków do swobodnej wymiany racji,

W projekcie Waterprotect na obszarze zlewni Gowienicy Miedwiańskiej zidentyfikowano następujące grupy interesariuszy:

- użytkownicy wód: społeczeństwo, rolnicy indywidualni,
- organizacje rządowe: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego,
- organizacje samorządowe: gm. Warnice,
- producenci wody pitnej i żywności: Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Szczecinie, Wodociągi Zachodniopomorskie, wielkoobszarowe gospodarstwa rolne.

Dane w jednej bazie

Wykorzystując mechanizm Multi Actors Approach realizowane są zagadnienia związane z monitoringiem jakości wód i gleby w zlewni, jak również zagadnienia związane ze stosowaniem zasad dobrej praktyki rolniczej. Monitoring jakości wód i gleby w zlewni ma na celu określenie stopnia zanieczyszczenia środowi-

programów. Ponadto dokonano weryfikacji punktów monitoringu w celu racjonalizacji prowadzonych badań i związanych z tym kosztów. W badaniach uczestniczą naukowcy z PIG-PIB, ITP i ZUT, przy współpracy ZWiK, WIOŚ, gminy Warnice i zainteresowanych projektem rolników. Jedną z korzyści współpracy jest bieżąca analiza i udostępnianie wyników zain-

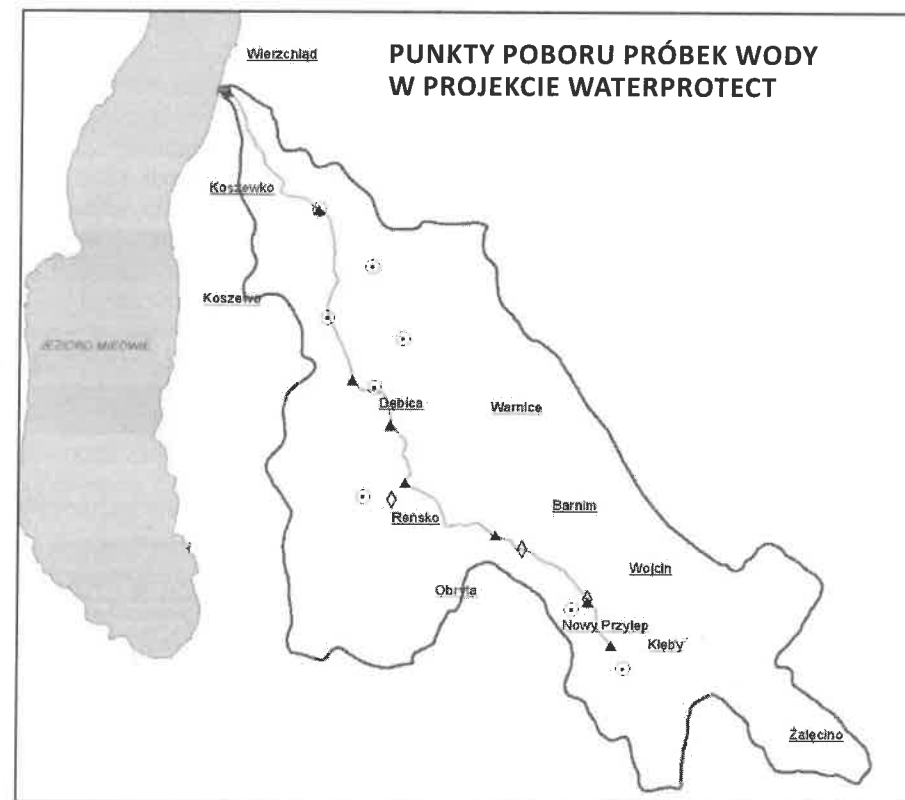
wraca do nas w zanieczyszczonej wodzie pitnej i gorszej jakości żywności. Z tego względu wszystkim powinno zależeć na poprawie i ochronie jakości środowiska przede wszystkim w najbliższym otoczeniu. Ochroną środowiska wodnego przed zanieczyszczeniem związkami azotu jest stosowanie dobrych praktyk rolniczych. Ich właściwy dobór powinien opierać się zarówno na profesjonalnej wiedzy, jak i praktycznym doświadczeniu rolników je stosujących. Niezbędna zatem jest współpraca na szczeblu lokalnym pomiędzy rolnikami, doradcami rolnymi, jak również instytucjami monitorującymi jakość środowiska. Udział organizacji rządowych i samorządowych wspomaga proces poprawy jakości środowiska poprzez zapewnienie właściwych zapisów prawnych uwzględniających potrzeby, możliwości i preferencje użytkowników zlewni.

Spotkajmy się!

Z powyższych względów w projekcie Waterprotect kładziemy szczególny nacisk na umożliwienie interesariuszom kontaktu między sobą, wymianę swoich doświadczeń i określenie swoich potrzeb. W najbliższym czasie planowane są następujące wydarzenia projektu Waterprotect w zlewni, w których mogą uczestniczyć wszystkie zainteresowane osoby i podmioty:

- w dniach 23-25.07.2018 – pobór próbek wód powierzchniowych i podziemnych w zlewni,

- w dniach 7-9.09.2018 – kampania informacyjna na temat projektu Waterprotect oraz zanieczyszczenia wód azotanami podczas XXXI Targów Aggro Pomerania w Barzkowicach. W trakcie targów, w dn. 7.09 odbędą się warsztaty z udziałem interesariuszy dotyczące prowadzenia monitoringu wód w zlewni, stosowania dobrych praktyk rolniczych oraz rozwiązań formalno-prawnych wspomagających ochronę wód w zlewni. Podobnie jak w zeszłym roku, w naszym laboratorium polowym możliwe będzie zbadanie jakości wody (ze studni przydomowych) w dostarczonych do nas próbkach. Zainteresowanych zachęcamy do kontaktu już dzisiaj na adres waterprotect@pgi.gov.pl lub pod telefonem 91-43-23-447.

ska wodno-glebowego związkami azotu z uwzględnieniem zmian sezonowych. Badania monitoringowe w zlewni prowadzone są od wielu lat przez różne podmioty w ramach programów krajowych (program monitoringu wód podziemnych), lokalnych (monitoring ujęcia Miedwie), badawczych (prowadzonych przez ośrodki naukowe).

Dzięki zastosowaniu metodyki Multi Actors Approach dane z wielu instytucji zbierane są obecnie do jednej wspólnej bazy danych, dzięki czemu uzyskamy zdecydowanie szerszy obraz istniejącej sytuacji niż z wyników pojedynczych

interesariuszom podmiotom oraz wspólna dyskusja dotycząca źródeł związków azotu w wodach i możliwości ich redukcji.

Dobrowolna inicjatywa

W kontekście zasad dobrej praktyki rolniczej uzasadnione wydaje się, by ich stosowanie oparte było nie tyle na konieczności wykonania nakazu, co dobrowolnej inicjatywy. Jakość środowiska w głównej mierze zależy od jego bezpośrednich użytkowników. Jego degradacja nie znika razem z nurtem rzeki, lecz po-

WATERPROTECT

Projekt finansowany jest w ramach programu Unii Europejskiej Horyzont 2020 na podstawie umowy nr 727450.

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 Research and Innovation Programme under grant agreement No. 727450.

Niniejsza publikacja odzwierciedla jedynie opinie autorów, a Komisja nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie informacji, zawartych w publikacji.

Disclaimer: this publication only reflects the authors' views and the Commission is not responsible for any use that may be made of the information it contains.

ZACHODNIOPOMORSKI MAGAZYN *Rolniczy*

Nr 132
lipiec/sierpień 2018
ISSN 1734-6657

Cena 3,00 zł

ZACHODNIOPOMORSKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO W BARZKOWICACH

Dobrostan koni

Inwestycje

w modernizację gospodarstw

Komu premie

dla młodych rolników?

LATO
W
OGRODZIE

Przejazd pojazdem nienormatywnym